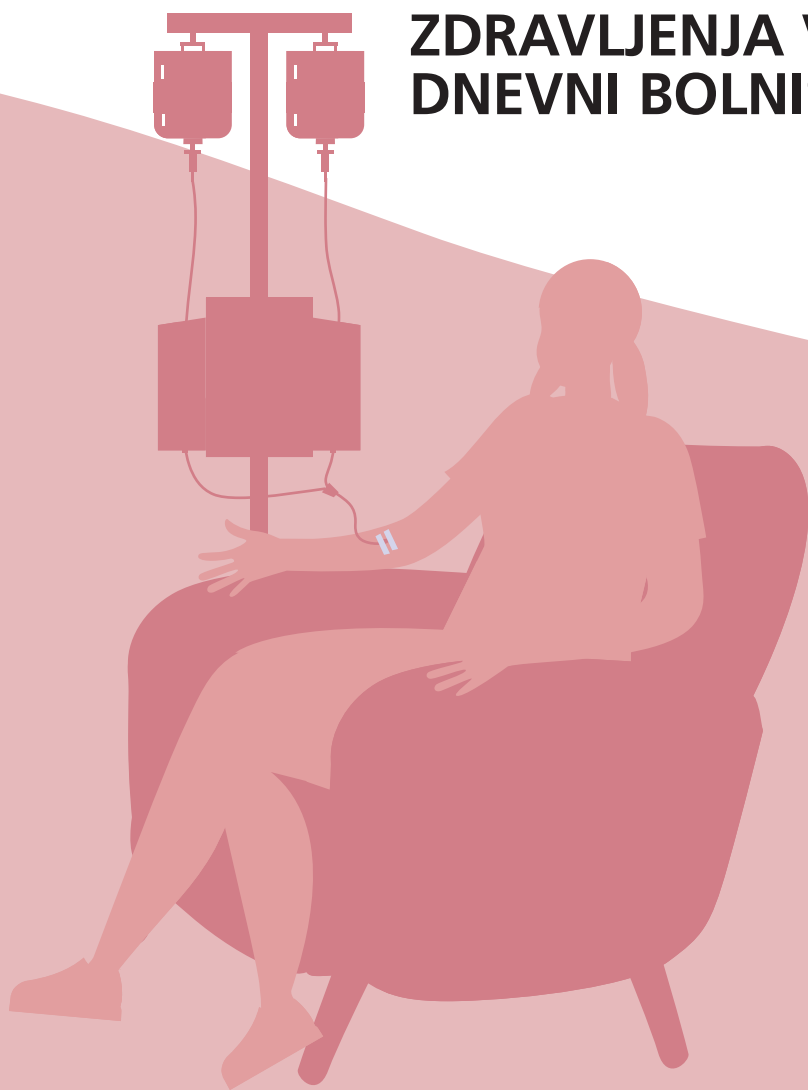

ONKOLOŠKI INŠTITUT
INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

KORAKI VAŠEGA SYSTEMSKEGA ZDRAVLJENJA V DNEVNI BOLNIŠNICI

KORAKI VAŠEGA SISTEMSKEGA ZDRAVLJENJA V DNEVNI BOLNIŠNICI

Avtorji:

Lejla Hedžić, mag. zdr. nege
mag. Amela Duratović Konjević, univ. dipl. kom.
Dona Damjanić, dipl.m. s.
asist. Andreja Eberl, mag. farm., spec. klin. farm

Recenzent:

doc. dr. Domen Ribnikar, dr. med

Izdajatelj in založnik: Onkološki inštitut Ljubljana

Oblikovanje: Barbara Bogataj Kokalj

Ilustracije: shutterstock, Freepik

Tisk: Tiskarna Koštomaj d.o.o.

Naklada: 2.000 izvodov

Leto izida: 2024

Knjižice za bolnike so dosegljive tudi v digitalni obliki na spletnih straneh
www.onko-i.si/za-javnost-in-bolnike/publikacije

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

616-006-085

KORAKI vašega sistemskega zdravljenja v dnevni bolnišnici / [avtorji Lejla Hedžić ...
[et al.] ; ilustracije shutterstock, Freepik]. - Ljubljana : Onkološki inštitut, 2024

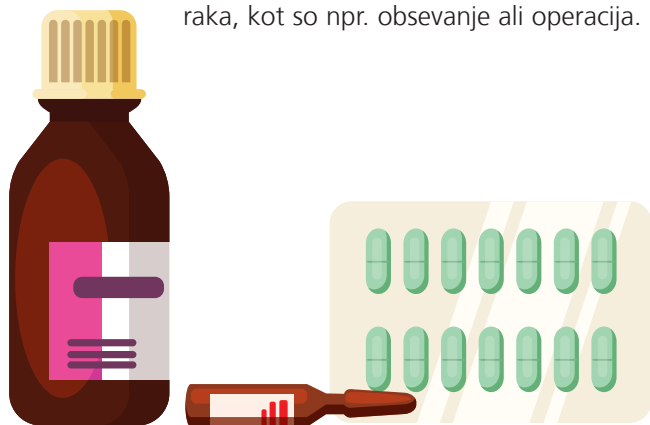
ISBN 978-961-7029-87-1
COBISS.SI-ID 211180035

KAZALO

Kaj je sistemsko zdravljenje?	4
Kaj lahko pričakujem pred pričetkom zdravljenja v dnevni bolnišnici?	5
Zakaj moja kemoterapija in/ali imunoterapija ni že pripravljena, ko pridem na zdravljenje?	6
Kaj se bo zgodilo, preden bom prejel zdravljenje s kemoterapijo in/ali imunoterapijo v dnevni bolnišnici?	7
Kako pripravijo mojo kemoterapijo v bolnišnični lekarni?	7
Ali je enak postopek tudi za pripravo imunoterapije?	8
Kako poteka prejemanje kemoterapije/imunoterapije v dnevni bolnišnici?	9
Kaj lahko naredim sam?	10
Kaj lahko pričakujem po zaključenem zdravljenju v dnevni bolnišnici?	11

KAJ JE SISTEMSKO ZDRAVLJENJE?

Zdravljenje raka z zdravili imenujemo sistemsko zdravljenje. Sestavljeno je iz zdravljenja s citostatiki (to je kemoterapija), hormonskimi zdravili in biološkimi zdravili, ki jih delimo na tarčna zdravila in imunoterapijo. Sistemsko zdravljenje lahko prejimate samostojno ali skupaj z drugimi vrstami zdravljenja raka, kot so npr. obsevanje ali operacija.

Od vrste sistemskih zdravil in vašega zdravstvenega stanja je odvisno, ali jih boste na Onkološkem inštitutu Ljubljana prejeli ambulantno ali pa boste za to potrebovali krajše bivanje v bolnišnici. Najpogosteje boste sistemsko zdravljenje prejeli **ambulantno**, v primeru daljše infuzije ali potrebnega večjega nadzora pa v **dnevni bolnišnici**. V obeh primerih boste predvidoma odpuščeni v domačo oskrbo še isti dan, po končanem prejetju zdravila. Le ob pojavu morebitnih izrazitejših neželenih učinkov boste po presoji zdravnika hospitalizirani.

Če prejimate kemoterapijo in/ali imunoterapijo intravensko (v žilo) v sklopu dnevne bolnišnice za sistemsko zdravljenje, vam bo ta brošura pomagala razumeti, kateri koraki so potrebni za pripravo kemoterapije in/ali imunoterapije in za zdravljenje v dnevni bolnišnici.

KAJ LAHKO PRIČAKUJEM PRED PRIČETKOM ZDRAVLJENJA V DNEVNI BOLNIŠNICI?

Priprava zdravil za sistemsko zdravljenje raka je kompleksen postopek, saj je treba zdravila pripraviti po naročilu za vsakega bolnika posebej. Večino kemoterapevtskih in imunoterapevtskih zdravljenj bolniku prilagodimo ob vsakem obisku v bolnišnici glede na stanje bolezni ter glede na rezultate krvnih preiskav, telesno težo in ledvično funkcijo bolnika, zato jih ni mogoče pripraviti vnaprej.

Prejemanje kemoterapije in/ali imunoterapije običajno traja od 30 minut do nekaj ur. Vendar pa celotni čas, ki ga boste preživeli na Onkološkem inštitutu Ljubljana, lahko traja dlje, saj vključuje tudi:

- čas za pregled pri lečečem onkologu v specialistični ambulanti,
- čakanje na rezultate preiskav krvi,
- čas zdravnika za pregled rezultatov krvi, preden odobri zdravljenje,
- čas za pripravo zdravila v bolnišnični lekarni/na oddelku,
- čas do sprostitev proste postelje.

Pri vnosu naročila, pripravi in preverjanju vsakega zdravila, ki ga prejme bolnik, sodelujejo številni strokovnjaki – zdravnik, medicinska sestra in posebej usposobljeni strokovnjaki bolnišnične lekarne. Preden boste prejeli kemoterapijo in/ali imunoterapijo, bodo opravili številne varnostne preglede. Zaposleni v lekarni podrobno preverijo, ali se odmere, vrsta zdravila, osnovna raztopina, vrsta infuzijske vrečke in cevke pri vsakem naročilu ujemajo z zdravnikovim naročilom.

ZAKAJ MOJA KEMOTERAPIJA IN/ALI IMUNOTERAPIJA NI ŽE PRIPRAVLJENA, KO PRIDEM NA ZDRAVLJENJE?

Običajno boste pred vsakim zdravljenjem s kemoterapijo in/ali imunoterapijo najprej imeli pregled v ambulanti lečечеga onkologa, kjer vam bodo:

- preverili vašo višino, težo in splošno zdravstveno stanje ter odvzeli vzorec krvi, ki ga bodo pregledali z različnimi laboratorijskimi testi,
- zdravnik vas bo pregledal in nato na podlagi vaše vrste raka, splošnega zdravstvenega stanja, višine, teže in rezultatov krvnih preiskav napisal naročilo za kemoterapijo in/ali imunoterapijo in vas usmeril v dnevno bolnišnico.

Če bo zdravnik na podlagi vaših izvidov sprejel odločitev o vašem zdravljenju s kemoterapijo in/ali imunoterapijo, vas bo napotil v dnevno bolnišnico na prejem zdravila, **ki ga boste lahko prejeli isti dan ali naslednji delovni dan.**

KAJ SE BO ZGODILO, PREDEN BOM PREJEL ZDRAVLJENJE S KEMOTERAPIJO IN/ALI IMUNOTERAPIJO V DNEVNI BOLNIŠNICI?

Najprej boste opravili sprejem v dnevni bolnišnici. Tam bo zdravnik še enkrat preveril vaše izvide in potrdil naročilo kemoterapije in/ali imunoterapije v bolnišnično lekarno. Medtem ko bodo zaposleni v bolnišnični lekarni pripravljali vašo kemoterapijo in/ali imunoterapijo, boste lahko prejeli že nekatera druga zdravila:

- zdravila za preprečevanje slabosti in bruhanja,
- zdravila za preprečevanje alergijske reakcije,
- druge intravenozne tekočine.

KAKO PRIPRAVIJO MOJO KEMOTERAPIJO V BOLNIŠNIČNI LEKARNI?

Farmacevt bo pregledal vaš načrt zdravljenja s kemoterapijo in/ali imunoterapijo in se prepričal, da je vaša terapija ustrezna. Naročilo bo poslano farmacevtskemu tehniku, ki bo pod nadzorom farmacevta pripravil vašo kemoterapijo in/ali imunoterapijo.

Naročila za kemoterapijo in/ali imunoterapijo se obravnavajo po vrstnem redu prejema. Vaš čakalni čas bo odvisen od števila naročil pred vašim.

Farmacevtski tehnik bo vašo kemoterapijo in/ali imunoterapijo pripravil v posebnih čistih prostorih po aseptičnem postopku, da se ohrani sterilnost zdravila med pripravo. Vsak odmerek je skrbno pripravljen za vaše specifično zdravljenje.

Priprava enega odmerka zdravila lahko traja do 30 minut. Pogosto bolnik prejme naenkrat več kot eno zdravilo in vsako zdravilo mora biti pripravljeno na ta način.

Ko bo vaša kemoterapija in/ali imunoterapija pripravljena, bo farmacevt še enkrat preveril, ali je bila narejena točno tako, kot je bilo naročeno. Ko bo vaša kemoterapija in/ali imunoterapija prestala vse varnostne preglede v lekarni, bo farmacevt poklical medicinsko sestro na oddelku dnevne bolnišnice in jo obvestil, da je zdravilo pripravljeno za prevzem.

ALI JE ENAK POSTOPEK TUDI ZA PRIPRAVO IMUNOTERAPIJE?

Imunoterapijo pripravljajo medicinske sestre na oddelku. Čas priprave imunoterapije je tako krajši.

Zaradi različnega načina priprave zdravil se lahko zgodi, da bo bolnik, ki na določen dan prejme samo imunoterapijo, prej na vrsti kot tisti, ki prejme (tudi) kemoterapijo, čeprav je prišel kasneje. Vrstni red za začetek zdravljenja torej ni odvisen le od časa vpisa v sprejemni pult, pač pa tudi od načina priprave zdravila.

KAKO POTEKA PREJEMANJE KEMOTERAPIJE/IMUNOTERAPIJE V DNEVNI BOLNIŠNICI?

Ko bo vaša kemoterapija in/ali imunoterapija pripravljena, bo medicinska sestra opravila zadnje varnostne preglede, preden boste prejeli zdravilo.

- Dve medicinski sestri bosta preverili vašo kemoterapijo in/ali imunoterapijo v skladu s smernicami za varnost zdravil.

- Ko so opravljeni vsi varnostni pregledi, bo medicinska sestra začela z vašim zdravljenjem.
- Zdravila v okviru dnevne bolnišnice običajno prejmete na počivalniku ali v bolniški postelji. Medicinske sestre se trudijo zagotoviti, da je na oddelku dnevne bolnišnice mirno vzdušje ter da je okolje varno in udobno.

- Zdravilo za kemoterapijo in/ali imunoterapijo vam nato počasi aplicirajo iz vrečke s tekočino, ki je s cevko priključena na eno od vaših žil. To zdravilo gre neposredno v kri in potuje po vašem telesu.
- Ves čas terapije vas bodo nadzorovale medicinske sestre zaradi možnih neželenih učinkov.
- Medicinske sestre so vam na voljo za vse informacije in podporo vam in vaši družini.

Postopek se morda zdi počasen, vendar je v pripravo vaše kemoterapije in/ali imunoterapije vključenih veliko korakov. S temi koraki zagotovimo, da je vaše zdravilo naročeno, pripravljeno in dano na najvarnejši možni način.

KAJ LAHKO NAREDIM SAM?

Morda boste morali pred prihodom v dnevno bolnišnico vzeti nekaj zdravil v obliki tablet, ki vam jih je predhodno predpisal zdravnik, na primer zdravila proti slabosti. Tudi če jih pozabite vzeti, morate vseeno priti na zdravljenje. Ob prihodu povejte medicinski sestri, če zdravil niste vzeli.

Ker boste v dnevni bolnišnici preživeli nekaj ur, je dobro, da s seboj vzamete nekaj osebnih stvari za krajšanje časa in boljše počutje:

sproščujočo glasbo
(predvajano na način,
da ne motite drugih
bolnikov – tiho,
slušalke),

časopis, revije, telefon,
knjigo ali e-bralnik,

manjše prigrizke in
pijačo.

KAJ LAHKO PRIČAKUJEM PO ZAKLJUČENEM ZDRAVLJENJU V DNEVNI BOLNIŠNICI?

Po končani kemoterapiji in/ali imunoterapiji vam bodo medicinske sestre morda dale zdravila, ki jih boste jemali doma, ali recept za bolnišnično lekarno. To so lahko zdravila proti slabosti, druga zdravila za lajšanje neželenih učinkov terapije ali tablete za sistemsko zdravljenje, ki jih morate jemati doma. Medicinska sestra vam jih bo predstavila in razložila način jemanja. Prav tako vam bo predstavila tudi najpogostejše neželene učinke vašega zdravljenja ter koristne napotke za njihovo preprečevanje in obvladovanje.

Vsi zdravstveni delavci na Onkološkem inštitutu Ljubljana si prizadevamo, da vaše zdravljenje poteka v varnem in prijaznem okolju. Za kakršnakoli vprašanja se obrnite na zdravnika in medicinsko sestro, ki skrbita za vas.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

